

Vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Evangelie op het strijdtoneel blz. 3
- Godslastering en meer blz. 4
- Blijven in de liefde en in de waarheid blz. 7
- De doop in crisistijd blz. 10

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Huishoudelijke Vergadering

In de vorige Vaan schreef ik dat de Huishoudelijke Vergadering gehouden wordt op zaterdag 10 april. Vanwege de onzekerheid i.v.m. de lockdown hebben we ervoor gekozen de vergadering uit te stellen tot Deo Volente zaterdag 19 juni (locatie: gebouw Maranatha in Veenendaal).

Penningmeester

Het is u bekend dat dhr. C. Oosterom zich niet herkiesbaar heeft gesteld als penningmeester. Na vele broeders in den lande te hebben benaderd, is het ons niet gelukt een dubbeltal op te stellen. Wel hebben we dhr. A. Kreijkjes uit Rijssen bereid gevonden om het penningmeesterschap op zich te nemen. Hij is 51 jaar, fiscalist en lid van de mannenvereniging in Rijssen. Er is dus in afwijking van artikel 11, lid 3 van de statuten een voordracht van één naam. We vertrouwen erop dat u instemt met ons voorstel. Als er verenigingen zijn die bezwaar maken tegen de benoeming, dan kan men volgens het genoemde artikel uiterlijk twee maanden voorafgaande aan de Huishoudelijke Vergadering een tegenkandidaat indienen. Deze moet lid zijn van een mannenvereniging en vooraf onderschrijven dat hij, wanneer hij wordt gekozen, de benoeming zal aanvaarden. We zijn blij dat broeder Oosterom bereid is zijn opvolger in te werken en na zijn aftreden als adviseur, met ons mee te blijven denken, in de tweede helft van het jaar 2021.

Tenslotte

De coronapandemie houdt ons in de greep. Gelukkig is er een begin gemaakt met vaccineren. Het einde van de nood is echter niet in zicht. Varianten van het coronavirus geven reden tot zorg. Is er een derde golf in aantocht? Heere, hoe lang nog? We bidden dat de rechterhand van de Heere ons ondersteunt, uitzicht en verlossing geeft. Ik eindig met een hartelijke groet ds. J.H. Lammers

• De kopij voor het maart-nummer moet vóór 20 februari bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie.....	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
WEB: De doop in crisistijd.....	10
Overlijdensberichten.....	14
Colofon.....	14
Boekbesprekingen.....	15

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

Email: bonds bureau@solconmail.nl

Bankrek.nr. NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag en donderdag van 8.30-12.00 uur.

Dinsdag, woensdag en vrijdag gesloten.

Evangelie op het strijdtoneel

'En nadat Johannes overgeleverd was, ging Jezus naar Galilea en predikte het evangelie van het Koninkrijk van God. En Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God nabijgekomen, bekeer en geloof het evangelie.'

Markus 1: 14-15

In de vroege kerk waren er aparte doop-rituelen. Zo ook dit ritueel: voorhoofd, borst, oren, en neus van de dopeling werden gezalfd. Sinds de reformatie hebben we heel wat rituelen afgezworen. Niet voor niets, zou ik zeggen. Toch wil er iets met dat oude doopritueel gezegd zijn. Wat dan? Wij en onze kinderen staan in een strijd. Met huid en haar ben ik erbij betrokken. Mijn oren horen niet zomaar Gods geheimen. Mijn leven verspreid niet zomaar de geur van Christus. Mijn hart zal gepantserd moeten zijn tegen vurige pijlen van de satan. Ons leven staat in een strijd.

Johannes overgeleverd

Het evangelie van Markus opent mijn ogen ervoor. Johannes is immers overgeleverd. Er wordt met hem gedaan. Hij heeft niets te willen. De bekeringsbeweging die bij de Jordaan begon, wordt ruw afgebroken. Gods nieuwe begin is nog net begonnen (Markus 1: 1). Direct slaat het rijk van de duisternis al toe. Deze wereld is immers geen neutraal terrein. Toen niet en vandaag nog steeds niet. Ook wij staan middenin deze strijd. Het rijk van de duisternis is actiever dan ik vaak voor waar wil hebben. Mijn oren laat ik zo makkelijk hangen naar die en gene. Mijn hart lever ik zo makkelijk uit aan dit of dat. God

en Zijn Koninkrijk...Ik laat het er zo makkelijk bij zitten. Hoe komt dat toch? Duistere machten die mij inpalmen en beïnvloeden.

Tijd vervuld

Alleen, wacht. 'Nadat Johannes overgeleverd was, ging Jezus...' Om stil van te worden. Hier is Hij. Uw God. Uw Koning. Jezus ging. Hij betreedt het strijdtoneel. Hij kondigt de overwinning aan. Zijn stem klinkt vast en overtuigd: 'De tijd is vervuld...' Dit is Gods tijd. Een keerpunt. Een nieuwe tijd breekt aan. De heerschappij van de satan is ten einde. Dit is het jaar van het welbehagen van de HEERE (Jesaja 61). De gevangenis gaat open. Direct al in de synagoge van Kapernaüm voor een bezeten man (Markus 1: 21-28). De dag van de wraak is immers aanbroken. Het rijk van duisternis en donkerheid wordt gewroken, want Jezus gaat...

Koninkrijk nabijgekomen

Alleen, wat zie ik ervan? As, rouw en benauwdheid, daar zie ik meer van dan me lief is. Ik ben er zo vaak aan overgeleverd. Een echte nieuwe tijd...? Hoor! De preek van Jezus is vol spanning. 'De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God nabijgekomen.' Voel de spanning. God is nabijgekomen. Zijn Koninkrijk is vlakbij. Het is genaderd, maar nog

niet gevestigd. Het is er bijna, maar nog niet helemaal. Volk voor volk, hart voor hart, zal nu ingewonnen moeten worden voor Hem. De strijd zal zwaar zijn. Op leven en dood. De verkondiging van Jezus vraagt immers antwoord. Tot vandaag toe.

Bekeer u – geloof het evangelie

Luister zelf maar. Wanneer de tijd vervuld is, past maar één antwoord, volgens Jezus: ‘Geloof het evangelie’. Het is met het rijk van de boze gedaan. Jezus overwon. Door Zich te laten overleveren in handen van heidenen (Markus 9: 31). Wanneer het Koninkrijk van God nabijgekomen is, past maar één antwoord, volgens de Heilige van God: ‘Bekeer u’. Zonder dat ben je overgeleverd

aan duistere machten. Ze trekken je in een afgrond zonder bodem. In dit woord druipet daarom de olie van de Geest. Op mensen die soms niets anders zien dan as en rouw. Op mensen die zo benauwd zijn van geest. Daar komt Jezus voor. Hij ging. Hij betreedt het strijdtoneel van ons leven. De olie van Zijn Geest drupt tot vandaag. Door Zijn zalving gaan mijn oren open voor dit geheim. Mijn hart wordt gepantserd tegen de vurige pijlen van de satan. Jezus eist me op en terug. Hij schenkt mij sieraad in plaats van as. Hij geeft mij vreugdeolie in plaats van rouw. Hij reikt mij een lofgewaad aan in plaats van een benauwde geest. ‘De tijd is immers vervuld, het Koninkrijk van God nabijgekomen’.

Ds. J.P. Nap

• *Bijbelstudie o.t.*

Godslastering en meer

Leviticus 24: 10-23

Evenals in hoofdstuk 10 treffen we hier een verhalend gedeelte aan. Wel worden er duidelijke lessen en regels aan verbonden voor volgende generaties. Het gaat over iemand die de Naam van de HEERE lastert en om die reden ter dood gebracht moet worden. Hoe heilig is Zijn Naam. Aangrijpend en huiveringwekkend! Leerzaam ook voor ons.

Vers 10-12 - De vloeker

Hij vloekte, zegt vs 11. Dat is de uitleg van: Hij lasterde de Naam. Let op de hoofdletter N. Het gaat om de Naam van God. De Naam van de HEERE, vs 16. Een heel ernstige zonde.

Wie dat doet? De zoon van een Israëlitische vrouw, Selomith, die tevens de zoon is van een Egyptische vader. Blijkbaar waren er zulke gemengde huwelijken. Deze vader zal behoord hebben tot de “mensen van allerlei herkomst” over wie in Ex. 12:38 verteld wordt dat zij met de Israëlieten meetrokken uit Egypte. Vgl. ook Num. 11:4. Het vloeken gebeurt tijdens een handtastelijke ruzie in het kamp tussen deze half-Israëliet en een volbloed Israëliet.

Het woord ‘vloeken’ heeft de betekenis van ‘licht achten, verachtelijk verklaren’.

De dader probeert om de Israëliet in zijn God te treffen en zo de HEERE uit te schakelen.

Volgens de vorig jaar overleden prof. J. Douma leiden de Joden uit deze teksten een verbod af om de naam van God uit te spreken. Terecht wijst hij deze exegese af. Hier geldt voor ons: “Spreek vrijmoedig over God, maar misbruik nooit Zijn Naam.” Men zet de man die gevloekt en gelasterd heeft in hechtenis en vraagt Mozes om raad. Wat moet er met hem gebeuren?

Vraag 1

1. Het gaat hier om een duidelijke overtreding van het 3e gebod, zie Ex. 20:7 en Deut. 5:11. Op welke manier kunnen ook wij dit gebod overtreden? Lees hierbij ook Zondag 36 en 37 van de Heidelbergse. Hoe kunnen we de Heere en Zijn Naam positief belijden?

Vers 13-14 - De straf op dit vloeken

Het lijkt vreemd dat Mozes niet weet welke straf de overtreder moet krijgen en de Heere om raad moet vragen. Door de verklaarders worden diverse redenen genoemd. In elk geval zal het er mee te maken hebben dat het niet om een volbloed Israëliet gaat. Voor zo'n situatie was eerder nog geen straf geformuleerd.

De HEERE spreekt tot Mozes, vs 13, en beveelt de steninging. De man die gevloekt heeft moet buiten het legerkamp gebracht worden. Allen die de vervloeking gehoord hebben, moeten hun handen op zijn hoofd leggen. Hierdoor wordt de overtreder als schuldige aangewezen, vgl. 5:1. De man die de Naam des Heeren gelasterd heeft, moet door alle aanwezigen gestenigd worden. Een schuldoffer is blijkbaar niet afdoende.

Vraag 2

2. Enerzijds steninging als straf op vloeken en lasteren van Gods Naam. Anderzijds zien

in onze tijd velen vloeken als een vorm van vrijheid van meningsuiting. Spreek hier met elkaar over door. Wat is voor ons de boodschap van Gods Woord in dezen?

Vers 15-16 - Een les voor later

Na de rechtspraak en de uitvoering van de straf in deze bijzondere situatie, wordt een algemene les voor later getrokken. De volgende generaties Israëlieten hebben zich hier ook aan te houden. Ieder die zijn God vloekt, moet zijn zonde dragen. Dit laatste (zijn zonde dragen) is algemeen geformuleerd. Dit zou al op een straf kunnen duiden. Welke straf staat er dan niet bij. Sommigen vatten de woorden op als een verwijzing naar een bepaald lijden of zelfs de dood waardoor de vloeker getroffen zal worden.

Het is ook mogelijk om vs 16 te beschouwen als een uitleg van vs 15, vgl. kanttek. SV. In dat geval wordt het 'vloeken' in vs 15 verklaard door het 'de naam van de HEERE lasteren' in vs 16. En het 'dragen van zijn zonde' door de vloeker in vs 15 wordt verklaard door het gestenigd worden door heel de gemeenschap in vs 16.

Deze straf betreft zowel de vreemdeling als de ingezetene, d.i. de geboren Israëliet. Dit is de les uit de geschiedenis die in vs 10-14 werd gememoreerd. Dr. B. Maarsingh zegt: “Enerlei recht, enerlei vonnis, enerlei straf.”

Vraag 3

3. De doodstraf is in Nederland al in 1870 afgeschaft. Toch is er regelmatig discussie over. Wat is er vanuit de Bijbel als het Woord van God over te zeggen?

Vers 17 - Leven voor leven

Vs 17 sluit nauw aan bij vs 16 via de uit-

drukking “moet zeker gedood worden”. Het kan zijn dat deze regel op zichzelf staat. Het kan ook zijn dat dit vers al vooruitgrijpt op het in het vervolg genoemde ‘ius talionis’ d.w.z. ‘recht van wederverging’. Evenals in onze Nederlandse wetgeving, is er ook in het OT onderscheid tussen moord en doodslag. Zie Ex. 21:12-14. Moord is met voorbedachten rade; doodslag niet. In vs 17 wordt dit verschil niet genoemd, maar zal zeker bedacht moeten worden.

Aansluitend bij Vraag 3 kan hier ook verwezen worden naar Gen. 9:5-6 en Rom. 13:4. Er is wel verschil tussen de taak van de overheid als dienaar van God en onze persoonlijke bevoegdheid. Voor ons persoonlijk geldt: Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen. Ik denk hier ook aan de opmerking van prof. M.J. Paul dat deze wetten voor ons gevoel wel wreed zijn, maar dat zij een ongeremde bloedwraak beogen te voorkomen.

Vers 18-22 - Ius talionis

In vs 18 hebben we al een duidelijk voorbeeld van het ius talionis. Wie het dier van een ander doodt, moet dat dier geheel vergoeden. De eigenaar van het omgekomen dier moet een algehele schadevergoeding ontvangen.

SV vertaalt: ‘de ziel van enig vee’ en aan het eind: ‘ziel voor ziel’. Inderdaad wordt hier in het Hebreeuws het woord *nefesj* gebruikt, dat zo vaak met ‘ziel’ wordt vertaald, ook bij mensen. Intussen betekent deze tekst niet dat dieren een ziel hebben. Tenminste, zij hebben wel een ziel in de zin van ‘leven’. Ze zijn schepsel Gods! Maar zij hebben geen ziel voor de eeuwigheid.

Opmerkelijk is dat degene die het dier van de ander gedood heeft ‘slechts’ een schadevergoeding hoeft te betalen. Van hemzelf

behoeft geen dier door die ander te worden omgebracht. Kunnen we hier enige barmhartigheid jegens dieren in zien?

In vss 19-20 gaat het over het toebrengen van letsel. Dan geldt: breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand. Op de klank af moeten we hier wellicht direct denken aan Lamech in Genesis 4. Maar er is een groot verschil!

Vraag 4

4. Wat is dan het verschil tussen Lamech en Lev. 24? Neem het wraaklied van Gen. 4:23 en 24 er bij. Welke les ligt hier voor ons in?

Bij het ius talionis gaat het om de billijke vergelding. Het bewaart voor ongeremde en ongetemde wraaklust. Bij het bepalen van de strafmaat op een misdrijf moeten de proporties in acht genomen worden. Het is wel de vraag of het ius talionis altijd consequent is toegepast. In Ex 21: 12-36 lezen we allerlei bepalingen die ook de mogelijkheid geven van een financiële vergoeding of van vrijheid voor slaven ingeval van aangebracht letsel. De Heere Jezus citeert de woorden van vs 20 in de Bergrede in Matth. 5:38. Hij voegt er in vs 39 aan toe: “Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe”. De uitleg van prof. J. van Bruggen (in: De Bergrede, reisgids voor christenen) is de moeite van het overwegen waard. Hij betreft ‘de boze’ op de satan en niet op boze mensen zonder meer. Hij trekt de lijn dan door naar christenvervolging, vgl. Matth. 5:11. Dan geldt de plicht om te lijden, niet om wraak te nemen. Dit bewijst ook dat de boze al verloren heeft: je hoeft niet meer tegen hem te strijden. Christus heeft overwonnen. In andere situaties van

onrecht blijven bestraffing en recht van toepassing. Ook wie onrecht aangedaan wordt, mag rechtvaardige bestraffing nastreven. Wel kan het ontwapenend zijn om de andere wang toe te keren. De overmacht van de liefde doet wonderen, vgl. Matth. 5:44. Christus Zelf wordt in Joh. 18:22 ten onrechte geslagen. Maar Hij slaat niet terug. Immers, Hij staat in feite voor 'de boze'. Wel stuurt Hij in dit schijnproces aan op rechtvaardigheid. Daarom vraagt Hij in vs 23 waarom Hij geslagen wordt.

Vraag 5

5. Bespreek de uitleg van prof. van Bruggen. Lees eventueel hoofdstuk 8 in zijn genoemde boekje.

In de vss 21 en 22 wordt een en ander herhaald en samengevat. Het gaat om verbondsregels: Ik ben de HEERE uw God. Zij gelden voor de ingezetenen Israëliet en ook voor de vreemdeling, zoals de man met wie het in vs 10 allemaal begonnen is. Zij allen worden juridisch gelijk gesteld. In vs 23 wordt hij gedood. Hoe heilig is Gods Naam!

Vraag 6

6. Overdenk met elkaar het grote wonder dat Christus de (dood)straf op de zonde heeft ontvangen. Hij had die niet verdiend, wij wel, Jes. 53:5.

Zingen: Psalm 69:2

Ds. J. Belder

• Bijbelstudie n.t.

Blijven in de liefde en in de waarheid

2 Johannes

Adres en afzender

Een snippertje papyrus (chartos, vs. 11), goedkoper dan perkament (membrama). Eén kantje slechts. Dat is de tweede brief van Johannes.

Hij verzwijgt zijn naam. Bescheidenheid? Gaat het niet om die andere Naam? Vanouds houdt men Johannes voor de afzender. Alleen al die sterke overeenkomsten in stijl, woordgebruik en thematiek tussen de drie brieven en het vierde evangelie. Echt nieuwe feiten voegen de tweede en derde brief niet toe. Daarom zullen ze wel in de schaduw van de eerste zijn gebleven.

Johannes noemt zichzelf 'de oudste', 'de ouderling'. Niet 'een', maar 'de' presbuteros. Het gaat niet om leeftijd, maar om een ambt.

De oudsten weiden, hoeden en behoeden Gods kudde. Herders zijn zij, die het beeld van de Goede Herder vertonen.

Het lidwoordje 'de' veronderstelt dat de briefontvangers begrepen dat Johannes hen schrijft. Wellicht genoot hij in de kring van de ambtsdragers bijzonder aanzien.

Het adres is lastiger. Wie zijn 'de uitverkoren vrouw en haar kinderen' (vs. 1)? Een persoon? Een hoogstaande christin? Vermoedelijk een plaatselijke gemeente. Dat past prima bij inhoud en bedoeling van de brief. Het beeld van de kerk als moeder, is bekend. Zij is als een vrouw die kinderen voortbrengt, bruid van de hemelse Bruidegom. 'De uitverkoren vrouw'. Christus kocht Zijn 'uitverkoren vrouw' voor de bloedprijs

(1 Petr. 1:19). Straks stelt Hij haar - met haar kinderen - de Vader voor als bruid zonder vlek en rimpel (Ef. 5:27).

Inhoud

Kernwoorden zijn: waarheid en liefde. Het gaat vooral om de praktijk. Liefde moet blijken. Het Griekse woord 'agapao', is gevende liefde. Samen met de waarheid een twee-eenheid. Liefde en waarheid gaan hand in hand. Zonder liefde slaan we elkaar met de waarheid om de oren. Wordt liefde een los thema, dan doen we concessies aan de waarheid. Vijf keer klinkt 'waarheid' (vs. 1-4); in alle drie brieven twintig keer.

Wat is waarheid? De vraag van Pilatus tijdens de rechtsgang van de Heere Jezus, Die gekomen was 'om van de waarheid te getuigen' (Joh. 18:38). Vandaag bestaat er een veelheid aan meningen en opvattingen op alle levens-terreinen. 'Ieder zijn waarheid'. Ook waarheid is betrekkelijk geworden. 'Denk niet de waarheid in pacht te hebben!' Het siert ons als wij openstaan voor andere meningen en bereid zijn ons te laten overtuigen van eigen ongelijk, maar dan wel op goede gronden.

Aan het Schriftgezag kan en mag niet getornd worden. Het gaat immers om de ankerplaats van ons geloof. Uiteindelijk om Jezus Christus, Die de Waarheid is (Joh. 14:6).

We moeten 'de waarheid hebben leren kennen', ofwel 'erkennen', benadrukt Johannes. Het is van levensbelang om in de waarheid te blijven (vs. 2), dat is een aansporing tot heilig leven.

Groet

Na het briefhoofd volgt de gebruikelijke groet, niet zozeer in wensende zin (Statenvertaling), maar als verzekering (NBG '51, NBV, HSV).

De trits 'genade, barmhartigheid en vrede' kennen we ook uit andere brieven.

Genade (charis) is gratie. En gratie is gratis. Ze wordt niet verdiend, maar gegeven, op grond van Jezus' verdiensten. Genade bepaalt ons bij ons totale bankroet.

Barmhartigheid (eleos), heeft te maken met Gods bewogenheid en ontferming om mensen te behouden. Wie van Gods erbarmen leeft, deelt zelf ook barmhartigheid uit.

Vrede (sjaloom) duidt op de goede relatie met God, door Jezus Christus.

Latere vertalingen lezen voor 'u' het woordje 'ons'. De toevoeging 'de Zoon van de Vader' (vs. 3) maakt duidelijk dat we niet kunnen spreken over de Vader buiten de Zoon om en niet over de Zoon buiten de Vader om. Ook de titels Jezus en Christus houdt Johannes dicht bij elkaar. Scheiden mag niet, onderscheiden wel.

Blijdschap

In vers 4 steekt Johannes echt van wal. De gemeente wordt gecompimenteerd omdat 'ik er onder uw kinderen gevonden heb die in de Waarheid wandelen'.

De wereld let op ons. Zij is vandaag niet meer geïnteresseerd in Luthers vraag: 'Hoe krijg ik een genadig God'? Ze wil wel weten hoe een mens eruit ziet die zegt bij Jezus Christus te horen. Je wordt vandaag vooral beoordeeld op je daden.

Gelukkig heeft Johannes er 'gevonden die in de waarheid wandelen'. Hebben dan niet allen hun leven op Jezus Christus afgestemd? Wellicht heeft hij individuele gemeenteleden ontmoet van wie een goed getuigenis uitging. Het verblijdde hem te merken hoe Jezus Christus het eerste, laatste en hoogste woord bij hun heeft (vs 4b).

Waarom die nadruk steeds op de liefde?

Omdat het een wezenskenmerk van het christelijk geloof is! 'Wees een voorbeeld (..) in woord, in wandel, in liefde, in geest, in geloof en in reinheid' (1 Tim. 4:12). Wie 'uit God geboren' is en 'in Hem is', heeft ook lief. Huwelijken, gezinnen, hele samenlevingen verschrompelen bij gebrek aan liefde. Levend uit Christus zijn Zijn geboden zelfs een vrolijk lied. Let op het meervoud in vers 6. Het dubbelgebod van de liefde omvat alle tien geboden.

Alarm geslagen

Gods liefde ondervindt tegenspraak! Wij kunnen de Heilige Geest tegenstaan. De Waarheid verwerpen, Hém verwerpen, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is (Joh. 14:6). Dan doen we de waarheid geweld. De lezers worden krachtig gewaarschuwd voor verleiders die misleiders zijn. In 1 Johannes 2:18 heten zij 'antichristen', in 1 Johannes 4:1 valse profeten. Christus sprak nadrukkelijk van verleiders, bedriegers, 'valse christussen' en 'valse profeten' (Mark. 13:5,22), die in de eindtijd onder Zijn Naam zullen opereren. Zij laten niets heel van Zijn heilswerk.

Er is weliswaar geen afval van heiligen, maar het gemeentelven kan wel verwoest worden. Wie niet blijft in de leer van Christus zet veel op het spel (vs. 8). In ieder geval zijn vrede. Wat Johannes bij volhardend geloof in het vooruitzicht stelt, 'een vol loon', lijkt sterk op wat we lezen in het slot van de brieven aan de zeven gemeenten in Azië (Openb. 2,3). Een 'vol loon' is wat we op goede gronden verwachten mogen: het eeuwige leven, het altijd bij en met de Heere zijn (1 Joh. 2:25; 1 Joh. 3:2; 1 Joh. 5:11).

De valse profeten zijn met velen (vs.7a). Een kwaadaardige, strijdlustige groep?

Begrijpelijk dat Johannes geschokt is. Het gaat immers over de meest fundamentele zaken: kruis en opstanding. Over Jezus Christus, Het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt.

Zijn de heilsfeiten niet waar, dan is het Evangelie een lege huls.

Er gaan bedriegers van het ergste soort rond, waarschuwt Johannes.

Ook vandaag gaan vele verleiders rond.

Steeds is het de ergernis tegen het kruis.

Vervloekt de preken waar geen bloed uit vloeit, zodat ook geen bloed kan druppelen op zondaarsharten. Oplettendheid is geboden, niet incidenteel, maar permanent, aldus de gebruikte werkwoordsvorm (vs. 8). Goede theologie cirkelt steeds om kruis en open graf.

Weigeren

Heet zulke mensen niet welkom in je huis (vs. 9, 10)! En dat in een cultuur waar gastvrijheid zeer hoog in het vaandel staat, zelfs een pijler in de Thora is. Toch kunnen zulke maatregelen nodig zijn. Niet omdat de leer boven de liefde gaat, het is juist andersom. De liefde gaat boven de leer. De liefde tot God en Zijn Woord. Geef je misleiders onderdak dan schep je de mogelijkheid dat zij hun werk kunnen voortzetten. Door hen buiten te houden word je ook niet beïnvloed. Mogelijk heeft Johannes bij 'huis' gedacht aan de plaats van samenkomst. Daarvoor pleit het meervoud van 'u', of 'jullie' in vers 10, terwijl 'huis' enkelvoud is.

Lastiger is het vervolg. 'Begroet hem niet' (vs. 10b). 'Groeten' was in de Joodse wereld niet kleurloos, maar een religieus getinte handeling. Zie Mattheüs 10:12 en 13. Iemand groeten betekent hem vrede toewensen. Kortom: weer de dwaalleraar en dus 'zijn

slechte werken'. Hetzelfde woord gebruikt Johannes als het om de duivel gaat (1 Joh. 2:13). Conclusie: stel de kansel niet open voor wat strijdt met de leer zoals samengevat in de apostolische geloofsbelijdenis.

Johannes heeft nog veel meer te zeggen, maar dat kan wachten. Wat hij hier aan de orde stelt, heeft haast.

Blijf in de waarheid, in geloof, hoop en liefde. Blijf bij onze Heere Jezus Christus. Leef uit het hart van het Evangelie.

Wie zijn de 'kinderen van uw zuster, de uitverkorene' (vs. 13)? Dat moet de gemeente zijn waar Johannes deel van uitmaakt, vermoedelijk Efeze. De een groet de ander.

De apostel begon zijn brief (vs. 4) met de gelovigen te verzekeren van zijn 'blijdschap' en daarmee eindigt hij ook (vs. 12). Vreugde die haar climax bereikt in de gemeenschap

met de Vader en de Zoon en met elkaar. Een zaak van de innigste liefde.

Vragen en opdrachten

1. Lees 1 Korinthe 10:12. Wat is het verband met de inhoud van deze brief?
2. Hebben wij de waarheid niet in pacht ...? (1 Tim. 6: 20). Wat houdt dat in?
3. De reformatoren gingen enorm tekeer tegen ieder die 'goedgelovigen' op een dwaalspoor brengt. Zijn wij vandaag te lief voor zulke verleiders?
4. Hoe ontmaskeren we bedriegers ...?
5. Bijbelse prediking is 'openen en sluiten van het hemelrijk' (Zondag 31). Leg uit wat dat inhoudt.
6. Hebben de haast dwingende woorden van Johannes in vers 10 en 11 ook nog betekenis voor ons vandaag? Licht uw antwoord toe.

Bernard en Eline van Vreeswijk

De doop in crisistijd

Je zit aan tafel. Je hebt net stilgestaan bij de doop van één van je kinderen, omdat het zijn doopdag is. Ineens zegt hij: Ik ben helemaal klaar met corona. Ik wil gewoon weer met mijn vrienden leuke dingen doen, op vakantie naar Kreta, gewoon weer kunnen doen waar ik zin in heb. Dit is toch geen leven meer, zo saai... Alle leuke dingen moet ik laten schieten. Wat zeg je, juist nu je het net over zijn doop gehad hebt?

Het mooie van het sacrament van de doop is dat je het geloof kunt uitleggen aan de hand van dit sacrament. Ook wat het geloof in allerlei verschillende situaties betekent. Zeker

wat het geloof in een tijd van crisis betekent. Bijvoorbeeld in een tijd van een gezondheidscrisis.

Overgezet naar een nieuwe wereld

Laten we eerst kort op een rij zetten wat de kern van de doop inhoudt. God heeft ons als gemeente weggeroepen uit een wereld die zich van Hem losgemaakt heeft en die daardoor aan Zijn oordeel onderhevig is. De doop leidt ons de wereld van vergeving en vernieuwing binnen. De gang door het water symboliseert dus een *overgang*. Zoals God Noach door het water van de zondvloed heen leidde naar een nieuwe wereld en Hij

het volk Israël uit de slavernij in Egypte door het water van de Rode Zee heen leidde naar Kanaän, zo leidt God ons door het water van de doop Zijn koninkrijk binnen. Het is tegelijkertijd ook een *ondergang* met Christus in het oordeel van God en het weer opstaan met Hem in een nieuw leven. Met Christus serven we en staan we op. Het is een opname in Zijn verbond.

Onze kinderen horen erbij!

De gemeente is steeds geroepen om door het geloof met Christus verbonden te blijven en te leven zoals past bij die nieuwe wereld, bij die overgang. De kinderen die binnen de gemeente geboren worden, zet God niet terug in de oude wereld, de wereld die zich van Hem losgemaakt heeft. Hij stuurt ze niet terug in de wereld buiten de gemeente, in afwachting of ze zelf later ook de overgang naar de nieuwe wereld willen maken. Hij houdt ze erbij! De doop is het teken dat zij erbij horen. God heeft ook hen opgenomen in het verbond, in Zijn nieuwe wereld, in de gemeente. Hij roept hen op om te leven zoals past bij Hem, bij Zijn Koninkrijk. De doop roept ze om zich te keren tot God. Niet pas als ze tiener zijn, of als ze belijdenis gedaan hebben, maar van jongs af aan al. God roept iedereen persoonlijk om in dit nieuwe leven te wandelen. Je kunt en mag niet anders. En als het goed is, wil je ook niet anders. De doop verplicht je tot nieuwe gehoorzaamheid, die bestaat uit het innig verbonden zijn met God, het liefhebben van Hem en het vertrouwen op Hem, zoals het doopformulier zo treffend zegt.

In deze nieuwe wereld verzekert God je van drie dingen:

- Als God de Vader zegt Hij je toe dat Hij

je het goede gunt en zelfs als het niet goed gaat in je leven, dat Hij de moeilijke dingen toch mee laat werken ten goede.

- Als God de Zoon garandeert Hij dat Hij je zonden vergeeft en je opwekt in een nieuw leven.
- Als God de Heilige Geest verzekert Hij je dat Hij in je binnenste aanwezig is, en helpt om te leven zoals in de nieuwe wereld past.

Gezin als gemeente in het klein

We willen nu laten zien wat de doop betekent in de bijzondere tijd waarin we nu leven. Als gezin kun je in deze tijd de diensten zo gemist hebben. Je voelde je los van de gemeente. Toch mag je je eraan vasthouden, dat je thuis als gezin samen een deel van de gemeente vormt. Je zit namelijk niet alleen als gezinsleden bij elkaar, maar ook als leden van Gods gemeente. En waar twee of drie in Zijn naam bij elkaar zijn, daar is Christus in het midden. We hebben het voorrecht van online-diensten, maar we vertrouwen er ook op dat als we als gezin bij elkaar zijn, en samen naar de Bijbel luisteren en erover spreken, Christus er ook bij is. We zijn gemeente in het klein. We zijn immers gedoopt!

Meewerken ten goede

Ten tweede licht in deze tijd de belofte van God de Vader weer helemaal op. Voor de coronacrisis was het leven voor heel veel jongeren gewoon goed (maar voor een heel aantal ook niet, laten we dat ook niet vergeten!). We gunnen onze kinderen ook veel goeds. God als Vader ook. Nu is het een tijd met meer beperkingen. Ook voor jongeren zit er een rem op het leven. Ze kunnen niet alles wat zij willen. Maar juist dan is het goed om er samen bij stil te staan dat we als gedoopte

mensen niet van het kwaad gevrijwaard zijn, maar dat God wél beloofd heeft het kwaad ons ten beste te keren. Ook in deze periode. Dat is de waarde van de doop in deze tijd: het geeft je het besef dat dit leven inderdaad niets anders is dan een gestadige dood, zoals het doopformulier zegt. Maar tegelijkertijd geeft het je de ruimte om God eraan te houden dat ook deze periode geen verloren jaren zijn. Ze kunnen je bijvoorbeeld zo dicht bij Christus gebracht hebben, en bij Zijn genade, dat je echt niet meer alles uit je jeugd of latere leven hoeft te halen wat erin zit. Of dat je geleerd hebt als jongere hoe belangrijk de kerkdiensten zijn, zoals jongeren dat in-

Het is goed om ook samen met andere ouders in de gemeente na te denken over geloven in crisistijd, over een thema als tegenslag en lijden. Dat is ook leven uit je doop: samen zoeken naar een manier om in de gemeente met deze vragen om te gaan. We zien onze kinderen het liefst gelukkig rondlopen, maar ook kinderen en jongeren ervaren dat het leven niet alleen maar leuk is. Daarin is geen onderscheid tussen gedoopte mensen en niet gedoopte mensen. Het kan je wel voor vragen stellen: waarom gebeuren deze dingen? Hoe verhoudt God zich hier toe? En hoe kan ik mijzelf en mijn kinderen leren om te gaan met tegenslag? Ga daarom met elkaar in gesprek, plan concreet een avond om hier samen over na te denken. Dit kan aan de hand van Voorleven. In gesprek over opvoeden en geloven (deel 8-11 jaar), waarin een programma rondom deze vragen opgenomen is – een aanrader!

derdaad aangeven. Dat de diensten voor eens en altijd een vaste plek in je leven hebben gekregen.

Weerbaar maken

Je kunt er niet vroeg genoeg mee beginnen om kinderen te leren: het leven is geen paradijs! We leven in een gebroken werkelijkheid... en dat betekent heel concreet dat niet alles succesvol, leuk en goed is en gaat in het leven. Wie zijn kinderen echt uit de doop heeft leren leven, zal misschien merken dat ze wat minder snel klaar zijn met een virus, omdat ze weten dat totdat Christus terugkomt, het niet klaar is met het kwaad. Het zal ze vast weerbaarder maken!

Leren leven met God, juist in crisistijd!

Bij de doop beloof je dat je je kind zal onderwijzen en laten onderwijzen. Dat klinkt vrij schools, maar onderwijs in de Bijbel heeft een bredere betekenis. Je zou het ook kunnen omschrijven als leren leven met God. Daar heb je anderen bij nodig, daar heb je de Heilige Geest bij nodig. Onderwijzen is in de Bijbel ook voordoen: zo kun je laten zien wat die nieuwe gehoorzaamheid inhoudt – innig verbonden zijn met God, Hem liefhebben en vertrouwen.

Daarvoor is het heel belangrijk om zélf uit je doop te leven: wat betekent de doop voor jou, juist ook in crisistijd? Op welke manier ben jij zelf weerbaar gemaakt, heb je geleerd dat het leven geen paradijs is? Hoe geef je tegenslag een plek in je gezin? Hoe praat je er samen over, als dingen niet gaan zoals je graag zou willen? Welk beeld krijgen je kinderen op deze manier van het leven, en van tegenslag? En hoe laat je merken dat dingen ten beste gekeerd zijn? Een goede oefening

is om voor jezelf eens een gebed aan God te schrijven over zo'n situatie. Zeker ook als je merkt dat je kinderen niet zoveel met het geloof blijken te doen, dan heb je het zelf met God over hun doop: Heere, het zijn niet alleen mijn kinderen, het zijn ook Uw kinderen, houd ze vast!

Het is goed om bij de betekenis van de doop stil te staan, in je relatie,

maar ook samen met je kinderen. Dat kan spontaan gebeuren, zomaar tijdens een gesprek. Of als er een doopdienst is, en jij (en je kind!) weer herinnerd wordt aan de doop: wat betekent het om juist in deze tijd te dopen of gedoopt te worden?

Of je staat juist bij deze vragen stil als je de doopdag van je kind viert in coronatijd: waarom heb je hem/haar laten dopen en wat heb je daar nu aan, als het moeilijk is? Want juist nu is het belangrijk: de doop is iets om nooit te vergeten!

Gratis digitaal magazine *Opvoedingsbron*

Dit artikel is onderdeel van het digitale magazine *Opvoedingsbron* 2021 met het thema 'In je doop'. *Opvoedingsbron* is ontstaan vanuit de Werkgroep Educatief Beraad, een gezamenlijk initiatief van de Bond van Hervormde Zondagsscholen, de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond, de Hervormde Mannenbond en de Hervormde Vrouwenbond.

In *Opvoedingsbron* vindt u:

- * Dit artikel 'De doop in crisistijd?'
- * Een bijbelstudie n.a.v. de doop
- * Zes gezinsmomenten voor aan tafel
- * Ervaringsverhalen van gemeenteleden
- * Tips en verwijzingen voor verdere verdieping en/of een thema-avond in eigen gemeente

Opvoedingsbron is gratis te downloaden van onderstaande websites:

www.hervormdezondagsscholen.nl - www.hgjb.nl -

www.hervormdemannenbond.nl/actueel - www.hervormdevrouwenbond.nl

Een gedrukt exemplaar is à € 1,- per stuk te bestellen via bonds bureau@solconmail.nl

• Overlijdensberichten

*'Tot U Heere, heb ik de toevlucht
genomen; laat mij niet voor eeuwig
beschaamd worden.'*

Psalm 71:1

Met droefheid delen wij u mede, dat
de Heere uit ons midden heeft wegge-
nomen ons trouw lid

HENK KIEFT

in de leeftijd van 73 jaar.

We wensen de familie Gods nabijheid
toe in dit verlies.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging
'Schrift en Belijdenis' te Nijkerk

'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE'
(Genesis 49:18)

Op Zijn tijd heeft de Heere tot Zich
genomen ons lid

HUIBERT PIETER UITBEIJERSE

in de leeftijd van 81 jaar.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen
en (achter-)kleinkinderen.

Bestuur en leden van de M.V.
'Onderzoekt de Schriften'

Nieuwerkerk aan den IJssel,
januari 2020

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Vlinderlaan 116, 3863 GK Nijkerk
T 033 2000592 • j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpn@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hotmail.com

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 746906 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • predikant@rondzes.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

• Overlijdensbericht

Geloofd zij God met diepst ontzag!

Psalm 68:10 berijmd

Met verdriet geven wij u kennis van het overlijden van onze broeder

ARIE MEERKERK

op de leeftijd van 71 jaar.

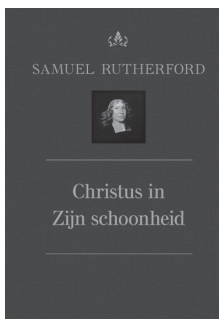
Hij was een trouw lid van onze vereniging. Wij verliezen in hem een zeer betrokken broeder.

Wij wensen zijn vrouw Jannie en de (klein)kinderen Gods hulp in het verwerken van dit verdriet.

Bestuur en leden van de mannenvereniging
'Onderzoek de Schriften'

Hardinxveld Giessendam,
16 januari 2021

• Boekbesprekingen

Samuel Rutherford, **Christus in Zijn schoonheid**, deel IV in serie Theologische werken van Samuel Rutherford,

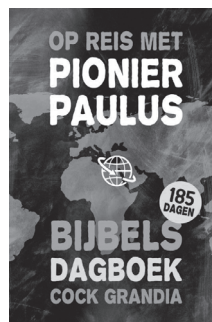
De Banier Apeldoorn 2020, prijs € 39,95.

De serie Theologische werken van Samuel Ru-

therford (1600-1661) vordert gestaag. In dit 4e deel (5e band) lezen we 15 preken over teksten uit het Oude Testament in een nieuwe vertaling door Ruth Pieterman. Door ds. J.A. Kloosterman

wordt opnieuw een inleiding geschreven. Hij gaat in op Rutherfords prediking. Er is de noodzaak van het werk van de Geest, Die ook kan werken buiten de prediking om. Toch is het niet goed de openbare samenkomsten te verachten en in particuliere huizen een eigen kerk op te richten, pag. 16. Aan de vijf preken over het Hooglied zal de titel van deze bundel wel ontleend zijn. Het valt op dat deze oudtestamentische teksten direct op de kerk en de ziel betrokken worden. Israël valt er buiten. In de Hoogliedpreken komt het huwelijk niet aan de orde. Wel zijn deze preken gericht op het geloof in Christus. Pastoraal gaat Rutherford in op allerlei geloofsmoeilijkheden. Als echte evangeliedienaar zegt hij bijv.: "Laten wij zien op de Heere, Die ons sterk maakt. Ja, wij kijken allemaal de verkeerde kant uit als wij niet zien op de sterkte van onze Heere, maar op iets anders. Hier blijkt dat wij allemaal de verkeerde kant op kijken wanneer wij zien op iets wat in onszelf is, en niet alleen op dat wat in Christus is", pag. 182. De gebruikte Bijbelvertaling is denkkelijk die van de GBS, maar dit wordt niet vermeld. Op pag. 11 staat een verwijfsfoutje in noot 10. We zien uit naar het vervolg van deze mooie serie.

J.P. Nap

Bijbels dagboek voor jong en oud. **Op reis met pionier Paulus** 185 dagen geschreven door Cock Grandia. Uitgeverij Groen Heerenveen 2020, Paperback 192 blz. prijs € 19,95 ISDN. 9789088972508

Paulus... Hij had geen reischema of planning, geen navigatie, geen financiële buffer, maar toch ging hij op wereldreis. Hij had genoeg aan zijn Gids. Lees zijn reisverslag: vol spanning, ontdekking en bemoediging. Een reis voor iedereen die zich verdiepen wil!

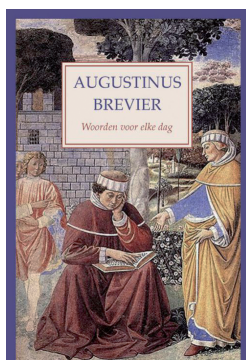
Dit dagboek is in verhaalvorm geschreven, met veel inhoud om over na te denken. Iedere dag wordt afgesloten met een prikkelende stelling, een vraag of een doordenker. Deze zijn ook goed te

gebruiken om onderling gesprek te stimuleren. In zijn dagboek neemt Grandia de lezer mee door het leven van de apostel. Hij begint bij de kruisiging, bespreekt de zendingsreizen en besluit met de Romeinenbrief. Aan de zijkant van elke pagina vermeldt Grandia het Bijbelgedeelte dat bij het stukje hoort.

Achter in het boek zijn ook topografische kaarten opgenomen:

- Paulus' bekering en eerste reizen (Handelingen 9; 12:25,26)
 - Paulus' eerste zendingsreis (Handelingen 13:4-14:26)
 - Paulus' tweede zendingsreis (Handelingen 15:36-18:22)
 - Paulus' derde zendingsreis (Handelingen 18:22-21:17)
 - Paulus' gevangenneming en hechtenis (Handelingen 23:23-33)
 - Paulus' reis naar Rome (Handelingen 27 en 28)
- Met heel veel genoeg heb ik 185 dagen de reizen van Paulus mogen volgen en hoop van harte dat dit dagboek voor velen tot zegen mag zijn.

C.D. Groenendijk

Augustinus Brevier, **Woorden voor elke dag**, samengesteld door H. Alderliesten, Apeldoorn: Banier, 2020, 384p., € 16,95 (ISBN 9789087184070)

Dit brevier is samengesteld met teksten uit de Confessiones en De

Civitate Dei. Belijdenis en lofprijzing komt terug in de teksten. De dagteksten zijn afkomstig uit de boeken Genesis, Psalmen en brieven van Paulus. Elke maand worden er teksten weergegeven onder een bepaald thema, zoals bijvoorbeeld, tijd en eeuwigheid, twee steden, twee wegen, twee mensen en zo verder. We leren in dit brevier Augustinus beter kennen als theoloog en filosoof. Nadeel van een brevier is dat het brede kader uiteraard niet aanwezig is. Dit wordt echter ook niet beoogt. De

samensteller wil de lezer aanzetten tot meditatie en reflectie. Of hij hierin slaagt, mag en kan de lezer zelf beoordelen. JMM

Een stroom van zegen is geschreven door Willemieke Kloosterman-Coster en Anneke Kloosterman-van der Sluys en is geschikt voor kinderen in de leeftijd van 4-10 jaar. De Banier

Apeldoorn 2020, 48 blz., prijs € 14,95. ISBN 9789087182991

Een stroom van zegen is een gezinsdagboek voor de periode rond Hemelvaart en Pinksteren. Het boekje begint op de zondag voorafgaand aan Hemelvaart en loopt door tot de week na Pinksteren. Het dagboek legt de lijn van Pasen naar Hemelvaart: Jezus leeft. Vervolgens van Hemelvaart naar Pinksteren: Jezus zit aan Gods rechterhand. En tot slot van Pinksteren naar de wederkomst: Gods koninkrijk komt.

Het boek zit goed doordacht in elkaar en legt mooie accenten. Voor elke dag staat er een Bijbelgedeelte om te lezen, een stukje uitleg, een Psalm om te zingen, en drie gespreksvragen variërend van kennisvragen tot vragen die een persoonlijke toepassing maken. De moeilijkheidsgraad van de dagboekstukje en vragen varieert. Daardoor is het boekje geschikt voor verschillende leeftijden binnen het gezin. Bij de vragen is rekening gehouden met een opbouw in moeilijkheidsgraad.

Naast de inhoud die aangeboden wordt, biedt het boekje ook een bijpassende visualisatie die de uitleg dichtbij kinderen wil brengen. Achter in het dagboek zit een plaat van een wolk. Bij elke dag is er een bijbehorend symbool, afgebeeld op een druppel. Elke dag kan de druppel van die dag aan de wolk gehangen worden. De stroom van zegen, die God geeft door Jezus en de Heilige Geest, wordt zo gevisualiseerd. Ik vind dit een mooie uitwerking, zodat kinderen de woorden niet alleen horen, maar ook zien C.D. Groenendijk